

กฎหมายว่าด้วยการสื่อสารที่เหมาะสมของสหรัฐอเมริกา (Communications Decency Act: CDA)*

ภรภัทร ปัญญวานิช**

บทนำ

ในอดีตมีปัญหาเกี่ยวกับการแสดงออกที่เป็นอันตรายบนอินเทอร์เน็ตที่ให้บริการโดยผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตที่จะต้องมีการจำกัดเพื่อยุติผลที่เกิดการใช้งานดังกล่าว เช่น ผู้ใช้บริการต้องยอมรับข้อตกลงอันเป็นเงื่อนไขการใช้งานอินเทอร์เน็ตซึ่งมีการสงวนสิทธิ์ให้ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตดำเนินการแก้ไขหรือลบเนื้อหาที่ก่อให้เกิดความรุนแรงในกระดานข่าวหรือห้องสนทนาได้ นอกจากนี้ ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตยังสามารถติดตั้งโปรแกรมสำหรับคัดกรองเว็บเพจต่าง ๆ ที่มีคำหรือวลีที่หยาบคายแต่ก็มีปัญหาว่าผู้ให้บริการจะต้องรับผิดชอบในกรณีที่การควบคุมคำพูดที่หมิ่นประมาทหรือหยาบคายซึ่งไม่อยู่ในโปรแกรมคัดกรองดังกล่าวหรือไม่^๑ ๒

ความเป็นมาของกฎหมายว่าด้วยการสื่อสารที่เหมาะสมของสหรัฐอเมริกา (Communications Decency Act: CDA)

จากสภาพปัญหาเกี่ยวกับภาพลามกบนอินเทอร์เน็ตในประเทศสหรัฐอเมริกา ส่งผลทำให้รัฐสภา มีความพยายามที่จะออกกฎหมายฉบับใหม่ซึ่งเกี่ยวกับการกระทำความผิดอันเกิดจากการสร้าง การจำหน่าย การขาย หรือการครอบครองภาพลามกเด็กให้มีความเคร่งครัดมากยิ่งขึ้นกว่าเดิม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อขจัด

* บทความประจำเดือนมิถุนายน ๒๕๖๖

** บุคลากรจัดทำฐานข้อมูลกฎหมาย ฝ่ายค้นคว้าและเปรียบเทียบกฎหมาย กองกฎหมายต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^๑ Paul Ehrlich. “Communications Decency Act 230” . สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๖, จาก <https://www.jstor.org/stable/24120113>

^๒ ชญานิศฐ์ พิมพ์ทนต์, “ความรับผิดของผู้ให้บริการในฐานะสื่อกลางเกี่ยวกับการแจ้งเตือนการระงับการทำให้ข้อมูลแพร่หลายของข้อมูลคอมพิวเตอร์และการนำข้อมูลออกจากระบบคอมพิวเตอร์,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายเศรษฐกิจ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ,๒๕๖๑)

ปัญหาภาพลามกเด็กบนอินเทอร์เน็ต และเพื่อคุ้มครองเด็กจากการเข้าถึงภาพลามกบนอินเทอร์เน็ต ตลอดจนการที่เด็กมีส่วนร่วมในการผลิตภาพลามก หรือจากการตกเป็นเหยื่อในการเผยแพร่ภาพลามกบนอินเทอร์เน็ต”

สภาองเกรสแห่งสหรัฐอเมริกาค้นพบว่า การพัฒนาอินเทอร์เน็ตและบริการคอมพิวเตอร์ปฏิสัมพันธ์ (interactive computer service) เป็นประโยชน์กับชาวอเมริกาในการสืบค้นข้อมูล การศึกษา การแสดงทัศนะทางการเมือง การพัฒนาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม การใช้พื้นที่ในการทำกิจกรรมที่พัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ รวมถึงการเข้าถึงความบันเทิง ซึ่งบริการดังกล่าวเหล่านั้นล้วนแต่มีระดับการควบคุมการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่ดีตลอดจนมีศักยภาพในการควบคุมการพัฒนาเทคโนโลยีที่จะเกิดขึ้นในอนาคต อันเนื่องมาจากการกำหนดกฎระเบียบขั้นต่ำของรัฐสหรัฐอเมริกา ดังนั้น จึงมีนโยบายในการสนับสนุนการพัฒนาอินเทอร์เน็ตและบริการคอมพิวเตอร์ปฏิสัมพันธ์ รวมถึงสื่อที่มีการโต้ตอบในรูปแบบอื่น ๆ (interactive media) ให้เกิดการแข่งขันในตลาดได้อย่างเสรีโดยไม่ถูกจำกัดจากกฎระเบียบของรัฐบาลกลางหรือมลรัฐ อันเป็นการลดอุปสรรคในการพัฒนาเทคโนโลยีสำหรับการควบคุม การป้องกัน และการกรองการรับข้อมูลข่าวสารและการเข้าถึงเนื้อหาออนไลน์ที่ไม่เหมาะสมกับเด็กและครอบครัว จึงมีการกำหนดความคุ้มครองให้แก่ผู้ให้บริการทุกประเภทไว้ใน Section 230 แห่ง Communications Decency Act หรือ CDA ซึ่งเป็นกฎหมายเกี่ยวกับการสื่อสาร

---

^๓ ศิริภัส บัวชุม, “ปัญหาความรับผิดชอบทางอาญาของผู้ให้บริการเว็บไซต์กรณียินยอมให้มีการหมิ่นประมาทหรือข้อมูลที่ไม่เหมาะสมอยู่ในระบบคอมพิวเตอร์.” (สารนิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชากฎหมายธุรกิจ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม, ๒๕๕๗)

สาระสำคัญของกฎหมายว่าด้วยการสื่อสารที่เหมาะสมของสหรัฐอเมริกา (Communications Decency Act: CDA)

ใน Section 230^๔ แห่ง CDA ได้กำหนดให้มีการปกป้องผู้ที่ช่วยป้องกันและคัดกรองเนื้อหาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือ Good Samaritan^๕ ไว้ โดยให้ความคุ้มครองแก่ผู้ให้บริการที่ไม่ได้เป็นผู้เผยแพร่หรือไม่ได้เป็นเจ้าของเนื้อหาให้ไม่ต้องรับผิดชอบในทางแพ่งต่อการกระทำด้วยวิธีใด ๆ หรือวิธีการทางเทคนิคเพื่อจำกัดการเข้าถึงเนื้อหาที่เห็นว่าเป็นสิ่งลามกอนาจาร มีการล่วงละเมิดทางเพศและสิ่งอื่นใดที่เห็นว่าเป็นที่น่ารังเกียจ ทั้งนี้ ผู้ให้บริการคอมพิวเตอร์ปฏิสัมพันธ์จะต้องทำความเข้าใจกับผู้ให้บริการก่อนเข้าใช้บริการคอมพิวเตอร์ปฏิสัมพันธ์เพื่อให้ผู้ให้บริการสามารถจัดการความเหมาะสมของเนื้อหาที่มีลักษณะเป็นอันตรายต่อผู้เยาว์ ไม่ว่าจะโดยวิธีการทางอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ซอฟต์แวร์ หรือบริการกรองเนื้อหา

โดยหลักความคุ้มครองดังกล่าว เกิดจากคำพิพากษาของศาลฎีกาในนิวยอร์กเมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ค.ศ. ๑๙๙๕ ในคดีระหว่าง Stratton Oakmont ธนาคารเพื่อการลงทุนด้านหลักทรัพย์ กับ Prodigy Services Company ในกรณีที่มีการโพสต์เกี่ยวกับการกระทำความผิดทางอาญาและการฉ้อโกงในการเสนอขายหุ้นของกรรมการในบริษัท Stratton Oakmont บนกระดานข่าว “Money Talk” ของ Prodigy โดยที่ศาลได้มีคำพิพากษาให้ Prodigy ไม่ต้องรับผิดชอบจากการโพสต์เนื้อหาจากบุคคลที่สาม เนื่องจากบรรณาธิการของ Prodigy มีการควบคุมเนื้อหาที่ได้โพสต์ลงกระดานข่าว โดยการใช้โปรแกรมตรวจสอบอัตโนมัติ อีกทั้งยังมีการใช้

^๔ section 230 (c) Communications Decency Act

“Protection for “Good Samaritan” blocking and screening of offensive material

(1) Treatment of publisher or speaker

No provider or user of an interactive computer service shall be treated as the publisher or speaker of any information provided by another information content provider.

(2) Civil liability

No provider or user of an interactive computer service shall be held liable on account of

(A) any action voluntarily taken in good faith to restrict access to or availability of material that the provider or user considers to be obscene, lewd, lascivious, filthy, excessively violent, harassing, or otherwise objectionable, whether or not such material is constitutionally protected; or

(B) any action taken to enable or make available to information content providers or others the technical means to restrict access to material described in paragraph (1)

^๕ หลักกฎหมายพลเมืองที่ดี (Good Samaritan Law) เป็นกฎหมายจารีตประเพณีที่สำคัญสำหรับการใช้จารีตประเพณีแห่งท้องถิ่นเพื่ออุดช่องว่างทางกฎหมาย อันเป็นแนวคิดที่อยู่ภายใต้ประมวลกฎหมายไปเสียจนถึงบัญญัติไว้ตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๔๐ ถือเป็นหลักกฎหมายของฝรั่งเศสที่แพร่หลายและมีผลต่อระบบกฎหมายในภาคพื้นยุโรป หากดูจากรากฐานของกฎหมายลายลักษณ์อักษรตามกฎหมายอาญา แนวคิดดังกล่าวไม่ได้ที่จะคุ้มครองจากความรับผิดของผู้ให้ความช่วยเหลือแต่มีเพื่อไว้เป็นบทลงโทษกับผู้ที่ไม่ได้ให้ความช่วยเหลือต่อคนในสังคม คือให้เป็นบทบัญญัติพื้นฐานในเรื่องของภาระการช่วยเหลือกันในสังคม (Duty To Rescue)

ประโยชน์จากเทคโนโลยีและบุคคลในการลบเนื้อหาออกจากระบบคอมพิวเตอร์แล้ว^๖ นอกจากนี้ Section 230 แห่ง CDA ยังมีข้อสังเกตดังต่อไปนี้

- Section 230 แห่ง CDA ประกอบด้วยบทบัญญัติหลัก ๒ ประการ ได้แก่ ส่วนที่ให้ความคุ้มครองแก่ผู้ให้บริการและผู้ใช้บริการจากความรับผิดเมื่อพวกเขาไม่ลบเนื้อหาของผู้คนที่สามและส่วนที่ปกป้องผู้ให้บริการจากความรับผิดเมื่อพวกเขาได้ลบเนื้อหาของผู้คนที่สามนั้นแล้ว
- Section 230 แห่ง CDA ไม่ใช่กฎหมายที่ให้การปกป้องคุ้มครองอย่างไร้ข้อจำกัด โดยผู้ให้บริการยังคงต้องรับผิดชอบต่อการละเมิดกฎหมายอาญาหรือกฎหมายลิขสิทธิ์ของรัฐบาลกลางหรือการละเมิดกฎหมายการค้ามนุษย์ของรัฐบาลกลาง
- สภาองค์กรสื่อออกกฎหมาย Section 230 แห่ง CDA เพื่อวัตถุประสงค์ในการจัดอุปสรรคทางกฎหมาย สร้างแรงจูงใจแก่ผู้ให้บริการด้านแพลตฟอร์มออนไลน์ ส่งเสริมให้มีการถกเถียงเนื้อหามากขึ้นและเพื่อส่งเสริมการเติบโตและพัฒนาการให้บริการอินเทอร์เน็ต
- Section 230 แห่ง CDA เป็นกฎหมายที่อนุญาตให้รูปแบบธุรกิจที่หลากหลายสามารถเติบโตในช่องทางออนไลน์และผลักดันให้ธุรกิจเหล่านี้มีส่วนร่วมในการรับผิดชอบต่อการให้บริการแพลตฟอร์มออนไลน์ในยุคปัจจุบัน
- หากไม่มีการคุ้มครองทางกฎหมายตาม Section 230 แห่ง CDA แพลตฟอร์มออนไลน์จะต้องเผชิญกับการจ่ายค่าปรับตามกฎหมายจำนวนมหาศาลซึ่งจะส่งผลเสียต่อการแข่งขันทางการค้า การสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ซึ่งอาจส่งผลเสียต่อเศรษฐกิจโดยรวมของสหรัฐอเมริกา^๗

ผลจากการบังคับใช้กฎหมาย

ถึงแม้ว่าการกำหนดกฎหมายดังกล่าวจะเป็นกลไกในการปกป้องเสรีภาพ ในการแสดงออกและนวัตกรรมทางอินเทอร์เน็ต แต่ก็มี การปิดเบื่อนการใช้กฎหมายเพื่อควบคุมเสรีภาพในการพูด (free speech)

^๖ Andrew P. Bolson. “Flawed but Fixable: Section 230 of the Communications Decency Act at 20.” . สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๖, จาก <https://law-journals-books.vlex.com/vid/flawed-but-fixable-section-642955209>

^๗ Ashley Johnson and Daniel Castro. “Overview of Section 230: What It Is, Why It Was Created, and What It Has Achieved.” . สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๖, จาก <https://itif.org/publications/2021/02/22/overview-section-230-what-it-why-it-was-created-and-what-it-has-achieved/>

ดังเช่นบทความของ Electronic Frontier Foundation หรือ EFF ผู้สนับสนุนให้มีการบริการด้านการควบคุมเนื้อหาอย่างเป็นกลางเกี่ยวกับการวิจารณ์บริษัทไอทีที่ต่อต้านเว็บไซต์นาซี (neo-Nazi) และอนาคตของเสรีภาพในการแสดงออก

จากกรณีเหตุปะทะระหว่างกลุ่มนิยมนคนชาวแบบสุดโต่งกับกลุ่มด้านการเหยียดผิวที่ชาร์ลส์ตันวิลล์ ทำให้ผู้ให้บริการอย่าง GoDaddy Google Discord Facebook Twitter Apple และ Spotify พร้อมใจกันระงับการใช้งานเว็บไซต์นาซี (neo-Nazi) หรือ Daily Stormer ประเด็นความรุนแรงที่เกิดขึ้นนี้ทำให้มีการหยิบยกเรื่องความเป็นกลางในการบริการคอนเทนต์ออนไลน์ และหลักการเรื่อง free speech เนื่องจากยังไม่มีกฎหมายกลาง (federal law) ที่จะบังคับใช้กับบริษัทเอกชนที่ปฏิเสธในการให้บริการแก่ผู้คนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ แม้อาจมีกฎหมายในบางรัฐ ที่ห้ามไม่ให้มีการเลือกปฏิบัติต่อผู้ที่มีแนวคิดผิดแผกทางการเมืองใด ๆ ก็ตาม ซึ่ง EFF เห็นว่าการปกป้อง สิทธิที่คนจะสามารถพูดอะไรก็ได้ตามที่บทบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมของรัฐธรรมนูญฉบับที่ ๑ ระบุไว้ว่า สภาคองเกรสจะไม่ผ่านกฎหมายใด ๆ ที่บั่นทอนเสรีภาพในการพูด การพิมพ์ ซึ่งเป็นไปตามใน Section 230 แห่ง CDA ที่มีมาตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๙๖ ดังนั้น ผู้ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางดังกล่าว จึงควรมีกระบวนการทำงานที่ชัดเจน ไม่คลุมเครือ แม้ว่าจะมีเนื้อหาแบบใดก็ตามที่ทำให้ผู้เป็นสื่อตัวกลางต้องปฏิเสธการเผยแพร่ ไม่ว่าจะถูกกำหนดโดยเงื่อนไขในการให้บริการ ไปจนถึงการกดดันโดยรัฐ เพื่อให้มีการเซนเซอร์อย่างลับ ๆ EFF ได้เสนอให้ทำตามแนวทางหลักการมะนิลาว่าด้วยความรับผิดชอบของสื่อตัวกลาง (Manila Principles on Intermediary Liability) เพื่อบรรเทาความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นได้ อีกทั้งยังเป็นการปกป้องเสรีภาพในการแสดงออกและคงไว้ซึ่งความต้องการระหว่างรัฐบาล ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง กลุ่มประชาสังคมต่าง ๆ ที่มีอยู่ทั่วโลก เพื่อให้ตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ และกรอบกฎหมายระหว่างประเทศอื่น ๆ^๘

*****

---

^๘ Blognone. “EFF วิจารณ์บริษัทไอทีที่ต้านเว็บไซต์ใหม่ ทวงถามอนาคตเสรีภาพในการแสดงออก.” สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๖, จาก <https://www.blognone.com/node/94864>

^๙ อ่างแล้ว เจริญธรรมที่ ๒